2015D03430

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister en Staatssecretaris van Economische Zaken over de kabinetsreactie op de Initiatiefnota van het lid Geurts: «Een eerlijke boterham, over het versterken van de voedselketen» (Kamerstuk 34 004, nr. 3).

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Vermeij

Adjunct-griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
De Vos

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsreactie op de initiatiefnota van het lid Geurts «Een eerlijke boterham». Zij hebben hier nog enkele vragen over.

De Minister en Staatssecretaris van Economische Zaken (hierna: de bewindspersonen) wijzen erop dat Europees mededingingsrecht een belangrijk instrument is om effectieve concurrentie te laten plaatsvinden. De leden van de VVD-fractie vragen hoeveel ruimte het Europese mededingingsrecht biedt voor een nationale invulling? Kunnen de bewindspersonen hier uitgebreid op ingaan?

Voorts lezen deze leden dat de Nederlandse agrarische sector veel produceert voor de export. Meer regelgeving als gevolg van de voorstellen van de initiatiefnemer leiden tot hogere kosten voor ondernemers. Kunnen de bewindspersonen nader ingaan op de gevolgen die de voorstellen van de initiatiefnemer op de concurrentiepositie van Nederland hebben? En welk effect op de werkgelegenheid kan dit hebben? Hoeveel arbeidsplaatsen per procent prijsstijging verdwijnen er?

Voorstellen lid Geurts

Voorstel 1: onafhankelijke toezichthouder

In de kabinetsreactie wordt nog gesteld dat er eind 2014 een voortgangsrapportage over de pilot oneerlijke handelspraktijken naar de Kamer gestuurd wordt. In de geannoteerde agenda voor de Landbouw- en Visserijraad van december 2014 is dit uitgesteld naar begin 2015. De leden van de VVD-fractie vragen wat de reden is van het uitstel? Is het aantal deelnemers aan de pilot voor de agrofoodsector toegenomen? In de kabinetsreactie wordt geconstateerd dat de deelname van bedrijven uit de land- en tuinbouw nog achterloopt op de andere schakels? Hebben de bewindspersonen daarvoor een verklaring?

Voorstel 3: duidelijkheid over afspraken beleidsbrief

In de kabinetsreactie lezen de leden van de VVD-fractie dat een handleiding is toegezegd die meer duidelijkheid moet bieden over de mededingingsregels die relevant zijn voor de oprichting en activiteiten van productorganisaties. In het najaar zou de Kamer deze handleiding ontvangen. Wanneer is deze handleiding naar de Kamer gestuurd? Voorts

wordt geschreven dat per 8 mei 2014 nieuwe beleidsregels zijn ingegaan. Kunnen de bewindspersonen al een beeld schetsen van de eerste resultaten en effecten van de beleidsregels?

Daarnaast vragen deze leden of de bewindspersonen uitgebreid in kunnen gaan op de ruimte die het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid biedt voor producentenorganisaties en brancheorganisaties in het licht van prijs- en productieafspraken?

Ten slotte wordt een verklaring voor het afnemen van innovatie gevonden in de economische crisis. De leden van de VVD-fractie vragen de bewindspersonen of zij al zien dat de innovatie weer toeneemt, en in welke sectoren of productgroepen dat is.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de kabinetsreactie op de initiatiefnota «Een eerlijke boterham, over het versterken van de voedselketen». Deze leden hebben een aantal vragen en opmerkingen waar ze de bewindspersonen verzoeken op in te gaan.

De leden van de PvdA-fractie zijn tevreden dat de problemen die in de initiatiefnota worden aangekaart al op verschillende wijzen worden aangepakt door middel van het huidige beleid.
Deze leden zijn tevreden om te lezen dat de huidige marktstructuur geen invloed lijkt te hebben op de innovatie. Zij zijn wel teleurgesteld dat het aantal innovaties dat consumenten uiteindelijk bereikt is afgenomen. De leden van de PvdA-fractie vragen de bewindspersonen of de verwachting is dat dit aanbod voor de consument weer toe gaat nemen in de komende jaren.

Deze leden zijn daarnaast benieuwd hoe de bewindspersonen staan tegenover het feit dat Nederland de tweede exporteur is van agrarische goederen, en daarmee laat zien dat Nederland al zelfvoorzienend kan zijn indien nodig.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de kabinetsreactie op de initiatiefnota «Een eerlijke boterham, over het versterken van de voedselketen». Ten aanzien van de kabinetsreactie en prijsvorming in de keten hebben deze leden nog vragen.

Nederlandse boeren en tuinders zijn de beste ter wereld door hun passie voor het vak en kennis. Zij produceren innovatief en volgens de hoogste standaarden en zij zorgen voor veilig voedsel voor ons allemaal. De leden van de CDA-fractie zijn trots op de agrarische sector en de vele families in de land- en tuinbouw die zorgen voor de voedselvoorziening die we in Nederland hebben. Deze leden willen dat we deze maakindustrie van eigen bodem en haar gezinsbedrijven behouden. Maar de inkomens van boeren en tuinders staan steeds meer onder druk. De jongste cijfers van het LEI laten zien dat de inkomens van agrariërs structureel laag zijn. Het gemiddelde inkomen in land- en tuinbouwbedrijven is in 2014 gedaald met 8.000 euro naar gemiddeld 35.000 euro (Actuele ontwikkeling land- en tuinbouw in 2014, LEI december 2014). In de landbouw fluctueren opbrengstcijfers sterk, terwijl er veel kapitaal nodig is en er lange dagen gemaakt worden. De veerkracht van familiebedrijven in de land- en tuinbouw is groot, maar voorkomen moet worden dat deze veerkracht wordt geknakt. De relatief lage opbrengst van land- en tuinbouwbedrijven

komt onder andere voort door hun geringe marktmacht. De vele kleine familiebedrijven in de land- en tuinbouw kunnen niet opboksen tegen de toenemende marktmacht in de keten van verwerkers, supermarkten en hun inkooporganisaties. Verreweg het meeste voedsel kopen consumenten bij supermarkten. Supermarkten die de afgelopen twee decennia meer en meer zijn geconcentreerd en ook verticaal in de keten meer invloed hebben verkregen door middel van inkooporganisaties en huismerken. Om ervoor te zorgen dat de positie van de boer en tuinder verstrekt wordt is de initiatiefnota «Een eerlijke boterham, over het versterken van de voedselketen» ingediend door het lid Geurts van de CDA-fractie. In de initiatiefnota worden deze problemen geanalyseerd en worden er beleidsaanbevelingen gedaan om de positie van de boer, tuinder en visser in de keten te versterken.

Ten algemene appreciëren de leden van de CDA-fractie de inzet van de bewindspersonen en hebben deze leden goede hoop dat we samen stappen kunnen blijven zetten ten behoeve van een sterkere agrarische sector. Want het is zeker nodig om stappen te zetten.

Bij het Ministerie van Economische Zaken en bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM) is er nog steeds geen aandacht voor de grote marktconcentratie in de supermarktwereld. De leden van de CDA-fractie stellen vast dat het Ministerie van Economische zaken en de ACM niet bewust lijken te willen zijn van de toenemende verticale en horizontale marktmacht van de food retailers. Een blinde vlek van gigantische proporties. Dit blijkt onder andere uit de wijze waarop er onderzoek is gedaan door de ACM en uit de wijze waarop de resultaten van het LEI onderzoek geïnterpreteerd worden door de bewindspersonen.

Toen de Minister vorig jaar aangaf het op te nemen met de ACM om onderzoek te doen naar prijsvorming en marktmacht, hadden de leden van de CDA-fractie verwacht dat er diepgravend onderzoek ingesteld zou worden. Uiteindelijk blijkt echter dat de ACM alleen de opdracht heeft gegeven aan het LEI om met de beschikbare gegevens een beeld te schetsen van prijsvorming en brutomarges. Voor deze leden was dit rapport dat in december verscheen zeer teleurstellend. Hoe beoordelen de bewindspersonen deze inzet van de ACM? Hoe beoordelen de bewindspersonen de bruikbaarheid van het onderzoek van het LEI? Zij de bewindspersonen het eens met de leden van de CDA-fractie dat de supermarktbranche een hele grote invloed heeft op het voedsel dat Nederlandse consumenten kopen, omdat ongeveer 80% van de voedingsmiddelen door consumenten wordt gekocht in de supermarkt? Zouden de bewindspersonen de Kamer kunnen informeren over de omzet en economische waarde van de Nederlandse supermarktketens in de afgelopen jaren?

In Duitsland heeft de Bundeskartellamt in de afgelopen twee jaar een grootschalig onderzoek gedaan naar de marktmacht van de Duitse Retail welk onderzoek in september is gepresenteerd (samenvatting in het Engels beschikbaar op: http://www.bundeskartellamt.de/SharedDocs/Publikation/EN/Sector%20Inquiries/Summary_Sector_Inquiry_food_retail_sector.pdf?__blob=publicationFile&v=3). In dit onderzoek wordt onder andere ook gekeken naar de effecten van inkooporganisaties en het toenemende marktaandeel van huismerken. Aan de uitkomsten van het onderzoek worden ook conclusies verbonden ten aanzien van het toepassen van het mededingingsrecht op de Retail sector in de toekomst door de Bundeskartellamt. Hoe beoordelen de bewindspersonen dit onderzoek van de Bundeskartellamt, zo vragen de leden van de CDA-fractie. Zouden de bewindspersonen kunnen toelichten of de marktconcentratie in de Nederlandse retailsector vergelijkbaar is

met die in Duitsland? Verwachten de bewindspersonen dat de Nederlandse Retail sector, net zoals in het onderzoek wordt geconcludeerd over de Duitse Retail sector, een structureel onderhandelingsvoordeel heeft ten opzichte van fabrikanten en kleinere concurrenten? Achten de bewindspersonen de conclusies van het onderzoek van de Bundeskartellamt toepasbaar in Nederland? Zo nee, waarom niet? Deze leden vragen de bewindspersonen of zij bereid zijn de ACM te vragen om zelf een vergelijkbaar onderzoek te doen als de Bundeskartellamt? Zo nee, waarom niet? Zijn de bewindspersonen bereid om op andere wijze diepgravend onderzoek te doen naar de inkoopmacht van de Nederlandse food Retail? Hoe verklaren de bewindspersonen dat er in andere Europese lidstaten wel veel aandacht is vanuit de Mededingingsautoriteit voor de toenemende marktconcentratie in de food Retail, terwijl er van de Nederlandse Mededingingsautoriteit er geen signalen zijn dat zij hier aandacht voor heeft, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Wat betreft het LEI rapport over prijsvorming van december 2014 constateren de leden van de CDA-fractie dat dit rapport maar beperkt informatie geeft, zoals het LEI zelf ook ruiterlijk toegeeft. Dat de prijzen voor appels, aardappels, paprika's en komkommers mee fluctueren in de supermarkt met de groothandel en producenten prijs zegt in feite niets over of de boer een prijs kan beuren waarmee hij uit de kosten komt. Het onderzoek geeft dus zoals de schrijvers ook al stellen «het algemene beeld dat oprijst uit dit onderzoek is dat prijsvorming in voedsel niet gekarakteriseerd wordt door eenvoud en eenduidigheid». Zijn de bewindspersonen het eens met deze leden dat uitgebreider onderzoek gewenst is? Zo nee, waarom niet?

Wat betreft de conclusies van het LEI onderzoeksrapport «Prijsvorming van voedsel» van december 2014 vinden de leden van de CDA-fractie het zeer opvallend dat juist de opmerkelijke zaken in het rapport niet benoemd worden in de brief van de Staatssecretaris (TK 31 532, nr. 143). Volgens het LEI geeft het onderzoek zeker ook aanleiding om bijzondere aandacht te hebben voor de supermarktschakel, want de casussen ei, ui en kipfilet suggereren dat supermarkten een meer eigenstandige koers varen, waarbij ze meer op elkaars prijzen letten dan op prijsbewegingen in de desbetreffende productieketen. Op pagina 87 van het rapport wordt deze conclusie herhaald en stelt het LEI dat de conclusie van ACM van 2009 «dat er geen indicaties zijn dat de supermarkt dominant is in de prijsvorming» niet herhaald kan worden. De leden van de CDA-fractie stellen vast dat het LEI het hier dus heeft over een trendbreuk. Deze leden vragen of de Minister kan toelichten waarom hij deze belangrijke passages niet opgenomen heeft in de brief van 18 december 2014? Het LEI suggereert dat de supermarkt wel een dominante positie heeft in de prijsvorming, beamen de bewindspersonen deze conclusie? Kunnen de bewindspersonen de Kamer informeren over hoe de ACM deze indicatie van dominantie oppakt? Zijn er indicaties dat er nog andere producten zijn waarbij prijzen worden afgestemd en niet mee fluctueren met de groothandels- en producentenprijzen? Zo nee, kan dit worden onderbouwd? Zijn de bewindspersonen bereid dit verder te onderzoeken? Zo nee, waarom niet?

Ten aanzien van de pilot oneerlijke handelspraktijken hebben de leden van de CDA-fractie enige vragen. Deze leden vragen de bewindspersonen wanneer de voortgangsrapportage pilot oneerlijke handelspraktijken die eind 2014 naar de Kamer gestuurd zou worden verwacht mag worden. Daarnaast vragen deze leden of de bewindspersonen bereid zijn om de pilot zelf te evalueren? Op basis van welke criteria beoordelen de bewindspersonen of de pilot oneerlijke handelspraktijken geslaagd is of niet? De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat een onafhankelijke

analyse van de Minister of in zijn opdracht een aanvulling zou zijn naast het overzicht van handelingen van de stuurgroep waarin vertegenwoordigers van FNLI, CBL en LTO zitten. Is de Minister hiertoe bereid? Wat betreft het anoniem klagen vragen deze leden wat de bewindspersonen beschouwen als mogelijkheid voor anoniem klagen. Beschouwen de bewindspersonen de behandeling van een klacht door drie niet-onafhankelijke sectorvertegenwoordigers als anoniem klagen? Zijn de bewindspersonen het eens met de leden van de CDA-fractie dat er pas sprake kan zijn van anoniem klagen als dat is bij een onafhankelijke autoriteit? Een voorbeeld van een veel voorkomende oneerlijke handelspraktijk in de keten van agrarische producten is late betalingen (later dan de wettelijke 60 dagen). Hierdoor zitten de voorliggende schakels in de keten met een moeizame kaspositie en lopen zij rendement mis. Deze leden kunnen zich niet aan de indruk onttrekken dat de agrarische producent het gelag betaald. Marktpartijen met een dominante positie zien schulden bij hun leveranciers vaak als zeer goedkope kredieten. Hoe denken de bewindspersonen dat eerdere, eerlijke betaling afgedwongen kan worden?

De leden van de CDA-fractie stellen vast dat er geen enkele Nederlandse producent van landbouwproducten staat ingeschreven bij de overkoepelende Europese organisatie van de Nederlandse stuurgroep oneerlijke handelspraktijken, namelijk de «supply chain initiative» (beschikbaar op: http://www.supplychaininitiative.eu/registry?field_country_tid=28). Is het zo dat de Europese landbouwvertegenwoordigingskoepel, COPA-COGECA, geen lid is van de «supply chain initiative», zo vragen deze leden. Indien er over een Nederlandse zaak geen overeenstemming is bereikt na overleg tussen de bedrijven en tussen de vertegenwoordigers in de stuurgroep, zou dan de zaak worden doorverwezen naar de Europese koepel «the supply chain initiative» waarin er geen landbouwvertegenwoordiging is? Heeft de vertegenwoordiging van de Europese voedselverwerking en voedsel Retail in het forum van het «supply chain initiative» de afgelopen jaar klachten behandeld?

Naast de blinde vlek voor de dominante positie van de supermarktketens zien de leden van de CDA-fractie ook dat de bewindspersonen en de ACM worstelen met de toepassing van de uitzondering op het mededingingsrecht voor producentenorganisaties in de land- en tuinbouw. De ACM heeft tot op heden op geen enkele manier laten zien zich rekenschap te geven van deze uitzonderingsbepaling. Voor deze leden staat voorop dat er meer duidelijkheid moet komen over de invulling van deze uitzonderingsbepaling en dat het kabinet en de politiek daarbij een belangrijke rol hebben. Dienaangaande is in de initiatiefnota «een eerlijke boterham, over het versterken van de voedselketen» voorgesteld om deze uitzonderingsbepaling op te nemen in de mededingingswet. De door de Minister toegezegde handleiding zou daarbij zeker een goede aanvulling kunnen zijn. De leden van de CDA-fractie vragen wel waarom deze handleiding toegezegd in het najaar van 2013 zo lang op zich laat wachten. Wat betreft de uitwerking van de handleiding voor mededingingsregels en producentenorganisaties hopen deze leden van harte dat er een handleiding op papier komt die ook echt ruimte geeft voor samenwerking binnen producentenorganisaties. Wordt in deze handleiding meer ruimte gegeven voor samenwerking binnen producentenorganisaties in de land- en tuinbouw en de visserij die zijn opgericht op basis van de Gemeenschappelijke Marktordening ten opzichte van het mededingingsrecht, ook wanneer deze producentenorganisaties geen economische eenheid vormen? Zal de handleiding duidelijkheid geven zoals de Q&A van de Britse Office of Fair Trading dat geeft, specifiek ten aanzien van pagina 16 en 17 (beschikbaar op: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/284408/OFT740rev.pdf)?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben enkele vragen bij de kabinetsreactie op de initiatiefnota «Een eerlijke boterham, over het versterken van de voedselketen». Zij zijn benieuwd naar de huidige stand van zaken van de pilot gedragscode eerlijke handelspraktijken. Wanneer wordt de toegezegde voortgangsrapportage naar de Kamer gestuurd, vragen zij de bewindspersonen.

Ten aanzien van het voorstel van de indiener om de uitzonderingsbepaling op het mededingingsrecht expliciet toe te voegen aan de Nederlandse Mededingingswet vragen de leden van de ChristenUnie-fractie of de bewindspersonen aan kunnen geven of de verordening voor de ACM voldoende basis biedt, temeer daar landen als Duitsland en Engeland de uitzonderingsbepaling wel hebben opgenomen in wetgeving of richtsnoeren.

Deze leden vragen de bewindspersonen in te gaan op het functioneren van de Beleidsregel mededinging en duurzaamheid.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben enkele vragen en opmerkingen bij de kabinetsreactie op de initiatiefnota «Een eerlijke boterham, over het versterken van de voedselketen».

Er is veel discussie over mededinging in relatie tot duurzaamheid. De leden van de SGP-fractie verwijzen in dit verband naar de stellingname van de ACM over de Kip van Morgen. Deze leden horen graag de reactie van de bewindslieden op deze stellingname. In hoeverre zou door aanscherping van de beleidsregel mededinging en duurzaamheid meer ruimte geboden kunnen worden voor dergelijke marktafspraken?

In de context van de moeizame verhouding tussen mededingingsbeleid en publieke belangen is de stellingname van de ACM wellicht begrijpelijk. Het roept bij de leden van de SGP-fractie wel veel vragen op. Moet vooruitgang op het gebied van dierenwelzijn en milieu omgerekend worden in financiële waardering door consumenten? Deze leden willen het graag breder trekken. Juristen wijzen erop dat hoewel de Europese Commissie de consumentenwelvaart (in enge zin) steeds meer als dé doelstelling van de mededingingsregels hanteert, de mededingingsregels zelf wel ruimte bieden voor het meewegen van andere doelstellingen (als publieke belangen) en dat het Europese Hof van Justitie de vernauwing van de Europese Commissie nog niet bevestigd heeft[1]. Ze wijzen er tevens op dat nationale overheden en mededingingsautoriteiten daarom niet verplicht zijn om de koers van de Europese Commissie te volgen[2]. Hoe zien de bewindslieden dit?

---

[1] Gerbrandy, A; Duurzaamheidsbelangen in het mededingingsrecht: de positie van ACM ten opzichte van het Hof van Justitie en de Europese Commissie; Nederlands Tijdschrift voor Europees recht; november 2013, nr. 9

[2] Gerbrandy, A; Duurzaamheidsbelangen in het mededingingsrecht: de positie van ACM ten opzichte van het Hof van Justitie en de Europese Commissie; Nederlands Tijdschrift voor Europees recht; november 2013, nr. 9

Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben met belangstelling en waardering kennisgenomen van de initiatiefnota van de heer Geurts over het versterken van de voedselketen waarbij er uit wordt gegaan van eerlijke prijzen en de kabinetsreactie hierop. Boeren voelen zich gedwongen om onder de kostprijs te produceren. Dat gaat ten koste van hun inkomen en heeft grote gevolgen voor de voedselveiligheid, het dierenwelzijn en het milieu. Deze leden zetten zich al jaren in voor duurzaam, diervriendelijk en veilig voedsel voor iedereen en eerlijke voedselprijzen waarin alle kosten zijn verdisconteerd.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsreactie op de initiatiefnota waaruit blijkt dat dit kabinet voornamelijk inzet op een toenemende intensivering en het verhogen van de export. Deze leden vragen de bewindspersonen het onderzoek van Eva Gocsik van de Wageningen Universiteit te beoordelen waaruit blijkt dat Nederlandse pluimvee- en varkenshouders niet uit zichzelf investeren in een hoger dierenwelzijn. Vrijwilligheid en vrijblijvendheid zijn geen basis om te komen tot voedselveiligheid en duurzaamheid, zo concluderen zij. Erkennen de bewindspersonen dat de ingezette koers van zelfregulering door de sector onvoldoende voorwaarden schept om te komen tot het behalen van internationale en nationale doelstellingen op het gebied van natuur, milieu en dierenwelzijn en een breed maatschappelijk draagvlak? Zo ja, welke consequenties verbinden de bewindspersonen hieraan?

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben vernomen dat het kabinet aangeeft dat dat boeren en tuinders van bepaalde producten meer produceren dan de markt kan opnemen. Het kabinet concludeert dat dit tot prijsbederf leidt. Deze lage prijzen voor boeren en tuinders zijn in het algemeen het gevolg van een te groot aanbod, zoals ook uit het SEO-onderzoek «Boer zoekt duurzaamheid» (TK 31 532, nr. 69) blijkt. Geven de bewindspersonen hiermee aan zich in te willen zetten voor aanbodbeperking? Immers, het is mogelijk om onder de kostprijs vlees aan te bieden omdat het aanbod zo groot is. Kunnen de bewindspersonen aangeven welke mogelijkheden er zijn om te komen tot aanbodbeperking? Zijn de bewindspersonen bereid om alsnog een vleestax in overweging te nemen? Graag een reactie.

Deze leden zijn van mening dat een eerlijke prijs alleen maar bewerkstelligd kan worden als alle kosten, inclusief maatschappelijke kosten, in de prijs verdisconteerd zijn. Dit vraagt een verdiscontering van de productie van vlees, inclusief de compensatie van de uitstoot van broeikasgas- en andere schadelijke stoffen, de kap van het tropisch regenwoud, het beslag op eindige zoetwatervoorraden, de bestrijding van dierziekten en de kosten van dierziektencrises. Zoals de bewindspersonen weten, zijn de productie- en maatschappelijke kosten van vlees (kip, rund, varken, paard) zeer hoog. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie zijn er zeer voor dat de maatschappelijke kosten en de productiekosten verinnerlijkt worden in de prijs. Kunnen de bewindspersonen hier een reactie op geven?

II Antwoord / Reactie van de Minister en de Staatssecretaris

III Volledige agenda

Kabinetsreactie op de Initiatiefnota van het lid Geurts: «Een eerlijke boterham, over het versterken van de voedselketen».
Brief regering d.d. 28-10-2014, Minister van Economische Zaken H.G.J.

Kamp en Staatssecretaris van Economische Zaken, S.A.M. Dijksma - Kamerstuk 34 004, nr. 3.